

Gebruikerstoets "Studeren met een handicap 2012"

De oordelen van studenten
met een functiebeperking
over hun studie en instelling

F.E.M. Steenkamp

een rapport voor
handicap + studie,
expertisecentrum voor studeren met een functiebeperking

Leiden, november 2012

Centrum Hoger Onderwijs Informatie
Postbus 2054
2301 CB Leiden
tel: 071-5231341
www.choi.nl
e-mail: info@choi.nl

Voorwoord

Jongeren die bij het studeren hinder ondervinden van een functiebeperking vormen ongeveer tien procent van de studentenpopulatie in het hoger onderwijs. De beperkingen variëren van dyslexie of autisme tot een dwarslaesie of astma.

Een groot deel van deze groep studenten heeft in het voortgezet onderwijs al met deze beperkingen leren omgaan, en alleen al de afronding van hun middelbare school vormt het bewijs dat ze over een flink doorzettingsvermogen beschikken.

Maar hoe vergaat het ze als ze een opleiding op de hogeschool of universiteit beginnen? Uit vele onderzoeken is de laatste jaren duidelijk geworden dat studenten met een handicap in deze nieuwe fase van hun onderwijs carrière nieuwe obstakels tegenkomen. De instellingen zijn veelal grootschaliger en dat betekent een flink risico dat docenten en begeleiders te weinig rekening (kunnen) houden met studenten met een functiebeperking.

Om die risico's te beheersen, heeft elke universiteit of hogeschool tegenwoordig wel beleid om deze doelgroep adequaat op te vangen, te begeleiden en waar nodig aanpassingen in het onderwijs of andere voorzieningen te bieden. Maar de vraag is: hoe pakt dat beleid in de praktijk uit? En hoe verschilt dit tussen de instellingen en sectoren?

Dit rapport, de negende “Gebruikerstoets” in een reeks die in 2004 is ingezet, geeft een antwoord op die vragen. Of preciezer: in dit rapport laten we zien hoe de doelgroep zelf oordeelt over de wijze waarop de universiteiten en hogescholen hen opvangen, begeleiden en verdere faciliteren bij het volgen van hun opleiding.

De resultaten per instelling in 2012 worden ook, in de vorm van overzichtelijke grafieken, gepubliceerd op de website van onze opdrachtgever, www.handicap-studie.nl. Dit rapport geeft bij deze grafieken meer achtergrond en toelichting.

Frank Steenkamp

Leiden, 8 november 2012

Inhoud

1. Inleiding en verantwoording	p 2
2. De oordelen: landelijk patroon en trends	p 3
3. Verschillen tussen vakgebieden: de sectoren	p 4
4. Oordelen per instelling	p 6
5. Conclusies	p 9
Bijlagen	p 10

1 Inleiding en verantwoording

1.1. Dit rapport

Voor de negende achtereenvolgende keer is in 2012 een onderzoek gehouden onder studenten met een functiebeperking, in het kader van de Nationale Studenten Enquête (NSE). In dit rapport worden de belangrijkste resultaten van deze Gebruikerstoets “Studeren met een Handicap” samengevat. Elders is al een deel van de resultaten uit deze enquête gepubliceerd. Dit zijn de staafdiagrammen met instellingsscores die te vinden zijn op de website van expertisecentrum handicap + studie. In dit rapport bieden wij meer achtergronden bij deze webpublicatie. Er worden diverse dwarsdoorsnedes getoond, met een focus op de oordelen per instelling.

1.2. De onderzoekspopulatie

Het hoger onderwijs telt, inclusief de particuliere instellingen, ongeveer 650.000 studenten. Uit diverse eerdere onderzoeken blijkt dat hiervan 8 tot 10 procent, dus tussen de 50.000 en 65.000 studenten te maken hebben met een functiebeperking.

In de NSE van 2010 en 2011 lukte het om bijna een derde van deze populatie te bereiken en hen een oordeel te laten geven over de kwaliteit van opvang, begeleiding en aangepaste voorzieningen bij hun opleiding en instelling. Anno 2012 is dit percentage bij de universiteiten net onder de dertig gezakt. Maar met opnieuw ruim 18.000 ondervraagde studenten met een handicap blijft dit onderzoek het meest omvangrijke in zijn soort, en is er een solide basis voor betrouwbare oordelen. In dit onderzoek ligt de focus op de *voltijd* studenten in het hbo en wo. Zij vormen het grootste deel van de populatie (bijna 90%). En juist bij deze groep is ook verantwoorde uitsplitsing van de oordelen per instelling mogelijk. In 2012 bevatte de steekproef in totaal 17.022 voltijdstudenten, waarvan: 12490 in het hbo, 3339 in een wo-bachelor, 1180 in een wo-master

Bij de presentatie van oordelen per sector en instelling zijn de laatste twee groepen samengevoegd. Maar hierna gaan we ook in op enkele verschillen.

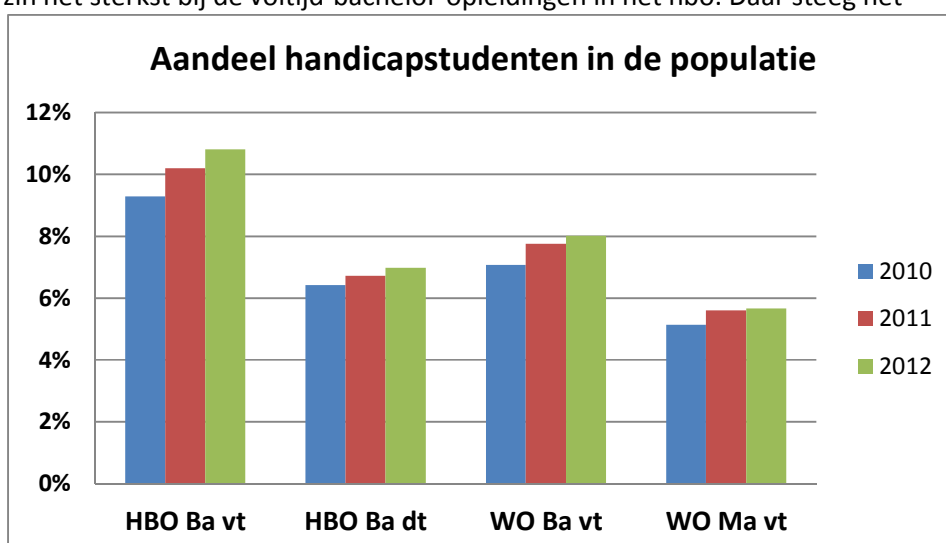
1.3. Stijgende percentages

Wat betreft het percentage studenten dat zegt te kampen met een functiebeperking, signaleerden we vorig jaar al een lichte toename. Deze trend blijkt zich voort te zetten. De toename is zowel in absolute als in relatieve zin het sterkst bij de voltijd-bachelor-opleidingen in het hbo. Daar steeg het percentage in twee jaar van 9,3 naar 10,8.

Bij de bachelors in het wo ligt het nu op 8,0.

In de wo-masters is het met 5,7 procent duidelijk lager.

Bij uitsplitsing naar type handicap blijft dyslexie/ dyscalculie met 45% verreweg de grootste categorie, gevolgd door psychische problematiek (15%) en chronische ziektes (10%).

Overigens mogen we uit deze ‘gerapporteerde’ toename niet per se een ‘feitelijke’ toename afleiden. Er kunnen ook factoren in het spel zijn waardoor studenten met een functiebeperking eerder herkend worden, of vaker besluiten mee te doen aan de Nationale Studentenenquête.

2 De oordelen: landelijk patroon en trends

2.1. Van zes naar zeven themascores

In de enquête waarvan wij hier de resultaten presenteren, geven studenten met een handicap in totaal op een aantal thema's een oordeel over de wijze waarin hun opleiding hen in staat stelt om te studeren. Hier rapporteren wij over de belangrijkste zeven van deze thema's.

Dit is één thema meer dan in 2010 en 2011, want in de rapportages van die jaren werden de scores van twee verschillende vragen gebundeld onder één thema “begrip” van docenten. Dit werd gedaan omwille van de historische vergelijking met eerdere metingen, waarin hierover slechts één vraag werd gesteld. In de rapportage van dit jaar worden de thema's voor het eerst gesplitst:

- thema 5: begrip (“De mate waarin docenten en overige medewerkers begrip voor jou hebben”)
- thema 6: kennis van zaken (“De mate waarin voldoende kennis van zaken hebben”)

Ook de totaalscore wordt nu berekend over zeven in plaats van zes thema's. Overigens leidt deze herberekening voor de jaren 2010 en 2011 slechts tot een marginale aanpassing.

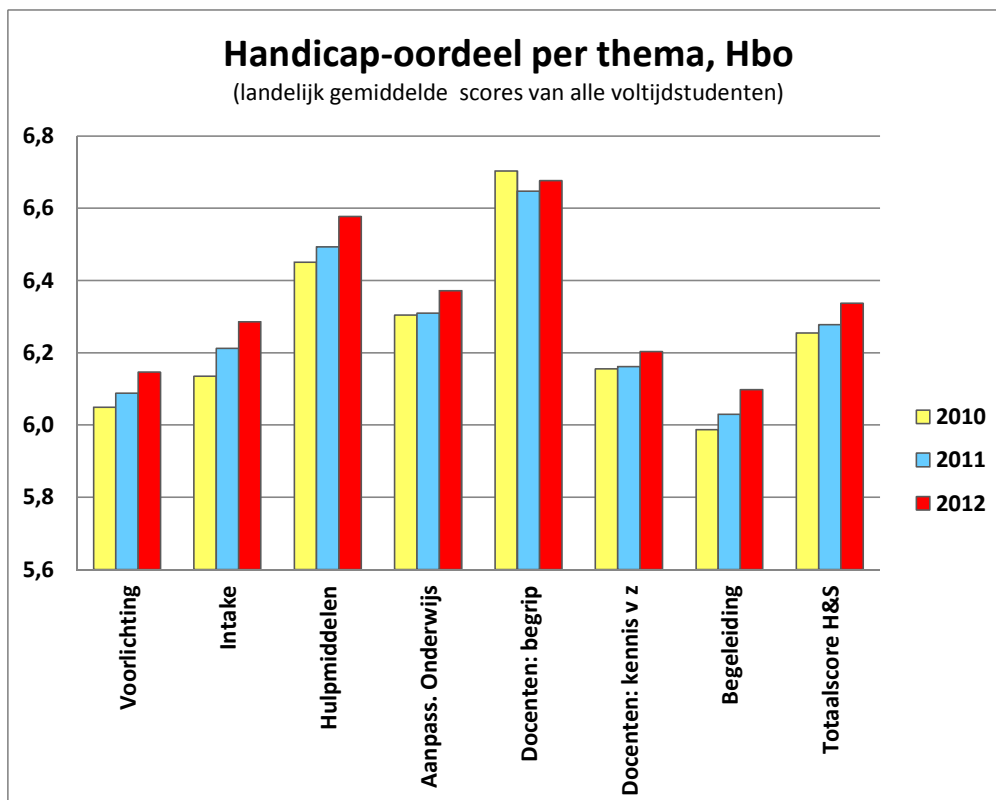
Alle oordelen worden door studenten gegeven op een 5-puntsschaal, maar voor een begrijpelijke presentatie in historisch perspectief zijn ze hier omgerekend naar rapportcijfers.

2.2. De oordelen over het Hbo

Nog steeds zijn de studenten met een functiebeperking in het voltijdse hbo behoorlijk kritisch over de service die zij van hun opleiding en instelling krijgen. Dat geldt al enkele jaren vooral voor intake, voorlichting en begeleiding. Maar ook de beperkte ‘kennis van zaken’ van docenten over de problemen en oplossingen voor deze groep studenten blijkt een bron van onvrede. Dit laatste contrasteert wel wat met het positieve oordeel over het ‘begrip’ van docenten.

Deze combinatie van oordelen wekt de indruk dat de docenten vaak wel van goede wil zijn, maar dat ze vaak niet in staat zijn effectief op te treden om een goede studievoortgang voor de student met een handicap mogelijk te maken.

Overigens is er wel sprake van een voorzichtig positieve trend. De totaalscore van het hbo in dit onderzoek steeg de laatste twee jaar van 6,25 naar 6,34 punt. De vooruitgang is zichtbaar bij de meeste thema's, maar is het minst overtuigend bij de twee vragen over de docenten.

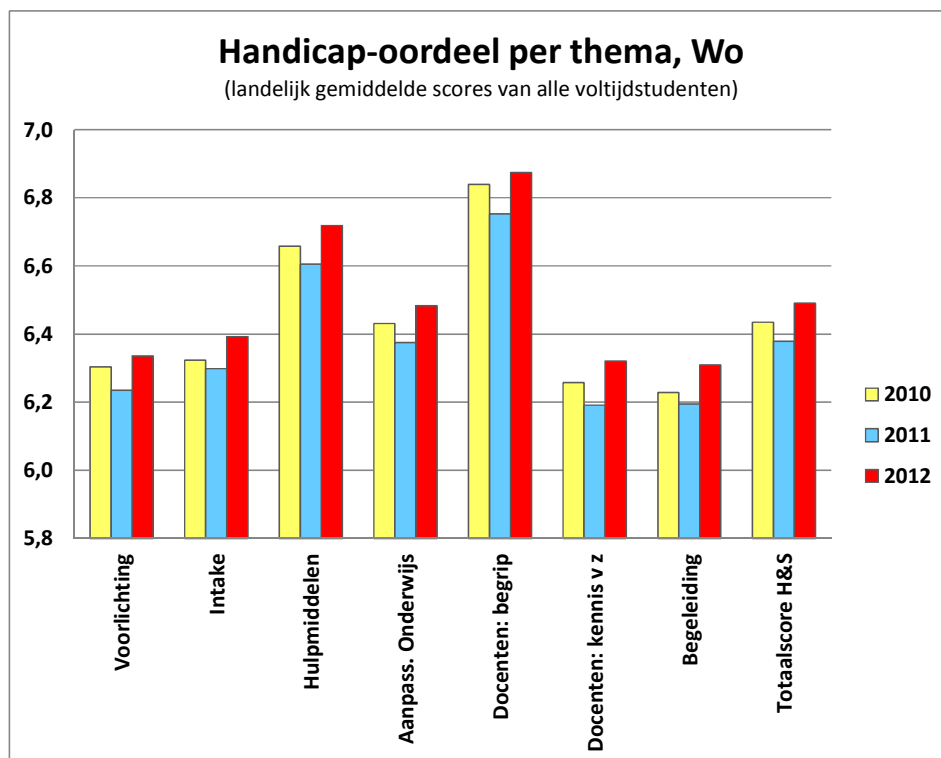

2.3. De oordelen over het Wo

De universiteiten krijgen vanouds een iets hogere waardering dan de hbo-opleidingen. Dat geldt ook voor studenten met een functiebeperking. Het verschil tussen beide typen opleidingen is recent wel iets kleiner geworden. Want in het wo laat de waardering van de kant van studenten met een handicap de laatste twee jaar slechts een zeer kleine stijging zien.

Het gemiddelde oordeel van studenten in het wo over de ‘handicapvriendelijkheid’ van hun opleiding komt nu bij de universiteiten uit op 6,49 – tegen 6,34 in het hbo.

Het meest gunstig is net als in het hbo het oordeel over het ‘begripvol’ omgaan van docenten met de handicapstudenten. Maar ook hier is er tegelijk kritiek op andere punten – waaronder vooral weer de ‘kennis’ die docenten hebben over de positie van deze doelgroep.

3 Verschillen tussen vakgebieden: de sectoren

3.1 De verdeling van de doelgroep over de sectoren

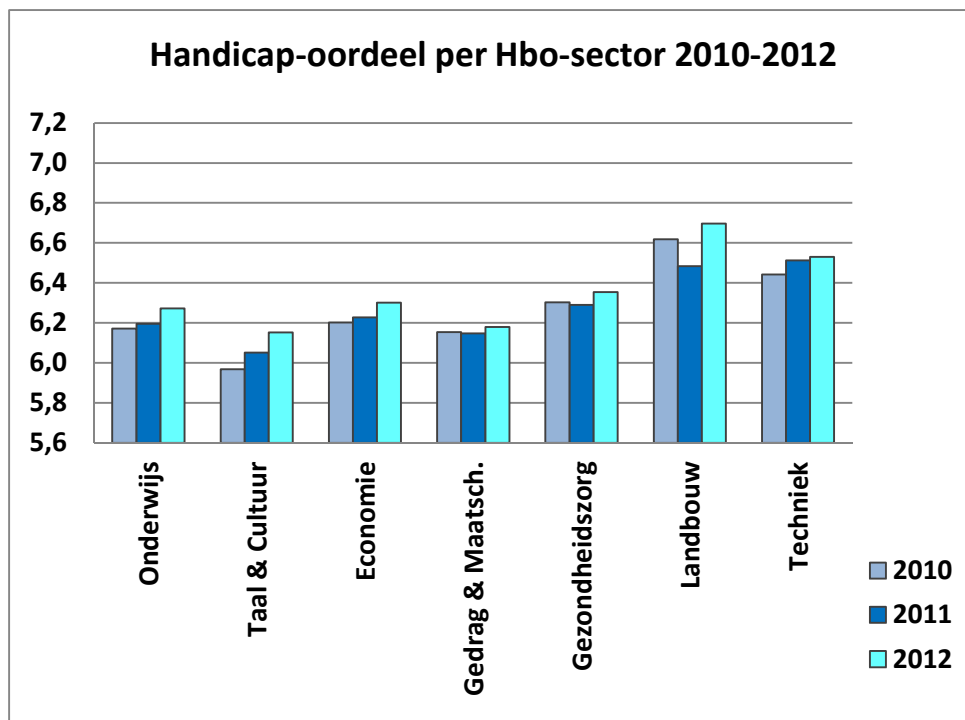
Terwijl het percentage ‘studenten met een handicap’ zowel in het hbo als het wo toeneemt, blijven er verschillen tussen de sectoren. We vatten ze hier kort samen:

- **Hbo**: in de praktische richtingen is het percentage studenten met een handicap het hoogst. Bij *landbouw* is het gestegen tot **15,3%**, techniek volgt met 13,5%. In de meeste andere sectoren ligt het percentage rond de 12. Maar in de massale sector *economie* is het slechts **8,1** procent
- **Wo**: hier zien we enige convergentie. In de sector *landbouw* een lichte daling naar 8,5%. Bij *taal- en cultuur* een stijging naar **9,5%**. En een toename van studenten met een handicap bij de rechtenstudies: van 5,1 naar 6,9%. Alle sectoren scoren verder rond de acht procent, behalve ook hier de sector *economie*. Hier blijft het percentage laag, met **4,2** procent.

3.2 Gemiddelde oordelen per sector in het Hbo

Net als voorheen krijgen twee van de eerder vermelde sectoren met praktische opleidingen, **landbouw** en **techniek**, een relatief gunstig oordeel van de studenten met een functiebeperking.

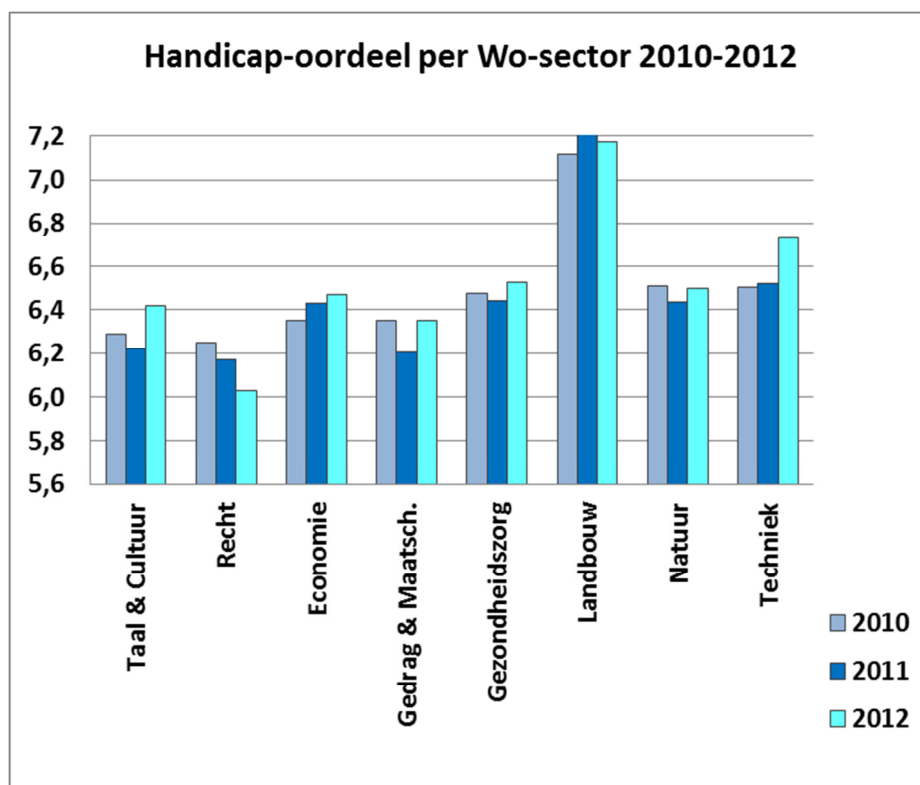
Het meest kritisch blijven de studenten in de **kunstsector** ('taal en cultuur'), maar juist hier zien we wel een gunstige trend. Het verschil met sectoren zoals G&M is duidelijk kleiner geworden.

3.3 Oordelen per sector in het Wo

Bij de universiteiten blijft de sector **landbouw** qua tevredenheid van 'handicap-studenten' met kop en schouders boven andere sectoren uitsteken. Behalve aan het 'praktische' vakgebied is dit ook te danken aan het goede studieklimaat bij de Landbouwuniversiteit.

De sector Recht en Bestuur heeft de rode lantaarn overgenomen van de letterenstudies. De stijging van het aangetroffen relatieve aantal studenten met een handicap gaat gepaard met een nogal forse daling in tevredenheid. In welke richting de oorzaak-gevolgrelatie loopt, is niet met zekerheid te zeggen.

4 Oordelen studenten per instelling

Ook hier dienen de oordelen van voltijdstudenten als basis voor vergelijking tussen de instellingen.

4.1 De hogescholen

Handicap-oordeel 2012 per hogeschool (voltijd)										
	Noot	N steekproef	Voorlichting	Intake	Hulpmiddelen	Aanpass onderwijs	Docenten 'Begrip'	Docenten 'Kenni's'	Begeleiding	Totaalscore
Grote en middelgrote hogescholen										
NHTV internat. HO Breda	184	6,88	7,20	7,31	7,07	7,01	6,47	7,04	7,00	
Hogeschool van Hall Larenstein	188	6,75	6,80	6,95	6,63	6,79	6,24	6,48	6,66	
Avans Hogeschool	931	6,53	6,69	6,93	6,71	6,75	6,42	6,40	6,63	
Hogeschool Zuyd	475	6,35	6,61	6,82	6,64	6,96	6,50	6,42	6,61	
Hogeschool v.d. Kunsten Utrecht	197	6,32	6,74	6,61	6,67	7,17	6,19	6,56	6,61	
Christelijke Hogeschool Ede	121	6,11	6,34	6,87	6,63	7,14	6,45	6,35	6,56	
Christelijke Hogesch. Windesheim	655	6,35	6,47	6,83	6,48	6,85	6,37	6,26	6,52	
Stenden hogeschool	233	6,15	6,40	6,75	6,59	6,90	6,31	6,37	6,50	
Saxion	744	6,27	6,27	6,71	6,51	6,75	6,34	6,16	6,43	
De Haagse Hogeschool	400	6,26	6,39	6,74	6,55	6,63	6,03	6,15	6,39	
Hogeschool Rotterdam	820	6,37	6,43	6,58	6,43	6,47	6,07	6,15	6,36	
Fontys Hogescholen	1249	6,08	6,24	6,53	6,37	6,80	6,32	6,11	6,35	
Hanzehogeschool Groningen	1001	6,16	6,27	6,61	6,32	6,66	6,16	6,13	6,33	
ArtEZ hogeschool v.d. kunsten	170	5,99	6,27	6,23	6,13	6,95	6,21	6,05	6,26	
Hogesch. v. Arnhem en Nijmegen	1040	5,95	6,07	6,53	6,26	6,67	6,21	5,97	6,24	
Hogeschool Zeeland	155	5,84	6,11	6,51	6,27	6,80	6,18	5,92	6,24	
Hogeschool Utrecht	1351	6,10	6,24	6,48	6,16	6,51	6,07	6,03	6,23	
Hogeschool van Amsterdam	934	5,83	5,95	6,24	6,19	6,50	6,03	5,71	6,07	
Hogeschool Inholland	612	5,86	5,99	6,32	6,05	6,24	5,87	5,70	6,00	
Hogeschool Leiden	234	5,97	5,87	6,16	5,87	6,37	6,08	5,62	5,99	
Amsterd. Hogesch. v.d. Kunsten	143	5,76	5,79	6,03	5,95	6,66	5,76	5,60	5,94	
NHL hogeschool	266	5,41	5,60	5,92	5,79	6,56	5,92	5,65	5,84	
Landelijk gemiddelde HBO		6,15	6,29	6,58	6,37	6,67	6,20	6,10	6,34	
1) Oordeel uit 2011										
GROEN = oordeel duidelijk boven.. ORANJE = oordeel duidelijk onder landelijk gemiddelde										
© CHOI 2012										

Dit keer zijn, net als in de algemene ranglijsten van de Keuzegids Hbo voltijd, de grote en middelgrote hogescholen in één tabel bij elkaar gebracht. Dit levert meteen kopposities in voor twee minder grote hogescholen:

- NHTV in Breda onderscheidt zich als meest handicapvriendelijke grotere hogeschool
- Van Hall Larenstein voert met een miniem verschil de lijst overige instellingen aan.

Verder zien we dat Zuyd en Avans het beste scoren van de echt grote hogescholen, net zo als in de algemene rankings op basis van de studentenoordelen van de NSE.

Een verschil met die algemene ranglijsten is dat de Christelijke Hogeschool Ede van de studenten met een handicap duidelijk minder waardering krijgt. Dat geldt nog sterker voor de Hogeschool Zeeland. Opvallend is ook de lage score van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten; ook deze krijgt van de algemene studentenpopulatie een veel hogere waardering.

Bij de kleinere hogescholen zijn de verschillen in waardering van studenten met een handicap nog beduidend groter. Omdat een groot deel van de studentenpopulatie aan het onderzoek heeft meegewerkt, zijn deze verschillen betrouwbaar.

Bij een aantal scholen blijkt de kleinschaligheid de sleutel tot een betere begeleiding van studenten met een functiebeperking. Dat geldt voor lerarenopleidingen zoals Helicon, Driestar, Marnix en de Gereformeerde Hogeschool. Maar het geldt ook voor de agrarische HAS en de particuliere managementopleiding IVA.

Een aantal andere kleine hogescholen krijgt juist aanzienlijke kritiek van hun studenten met een functiebeperking. Studenten aan de lerarenopleiding Ipabo of bij de particuliere scholen Saxion Next en TMO zijn het minst tevreden over hun hogeschool.

Zo blijkt kleinschaligheid dus geen garantie voor een goede begeleiding van studenten met een handicap.

Handicap-oordeel 2012 per hogeschool (vervolg)											
		Noot	N steekproef	Voorlichting	Intake	Hulpmiddelen	Aanpass onderwijs	Docenten 'Begrip'	Docenten 'Kenniss'	Begeleiding	Totaalscore
Kleinere hogescholen											
Hogeschool Helicon	3	25	7,09	7,26	7,20	7,61	8,10	7,84	6,99	7,44	
HAS Den Bosch	68	7,12	7,44	7,36	7,71	7,35	6,91	7,31	7,32		
IVA Driebergen	2	48	7,39	7,26	7,38	7,38	7,27	7,10	6,91	7,24	
Gereformeerde Hogeschool	2	64	6,71	7,01	7,48	7,30	7,49	7,16	7,09	7,18	
Driestar Hogeschool	2	47	7,48	7,00	7,18	6,94	7,58	6,80	6,70	7,10	
Marnix Academie	2	81	6,57	6,72	7,10	6,88	7,21	6,99	6,18	6,81	
Katholieke PABO Zwolle	56	6,25	6,21	6,76	6,38	7,38	6,56	6,31	6,55		
Hogeschool Schoevers	3	20	5,58	6,56	6,82	6,87	6,77	6,35	5,59	6,36	
Christelijke Agrarische Hogeschool	2	57	6,11	6,26	6,67	6,51	6,32	6,15	5,86	6,27	
Hogeschool De Kempel	2	45	5,94	6,21	6,66	6,13	6,60	6,26	6,01	6,26	
Hogeschool TIO	2	76	5,94	6,22	6,57	6,32	6,90	5,87	5,71	6,22	
Iselinge Hogeschool	3	41	5,39	6,21	6,32	6,39	6,58	6,43	5,79	6,16	
Stoas Hogeschool	2	60	5,73	5,54	5,76	5,83	6,73	6,42	5,71	5,96	
Codarts Hogeschool voor de Kunsten	57	4,86	5,56	5,72	5,81	6,86	5,87	5,57	5,75		
Hotelschool Den Haag, International	2	74	5,55	5,65	6,61	5,92	5,71	5,20	5,46	5,73	
Hogeschool der Kunsten Den Haag	37	4,88	5,41	5,79	5,75	6,55	5,60	5,92	5,70		
Hogeschool Edith Stein/Onderwijsce	2	61	5,32	5,37	6,12	5,48	6,22	6,05	5,27	5,69	
Stichting NTI Hogeschool	2	73	4,76	5,11	5,40	6,09	7,03	6,22	5,02	5,66	
Design Academy Eindhoven	1	35	5,46	5,60	6,19	5,63	6,23	5,54	4,85	5,64	
TMO, Hogeschool voor Modemanag	2	57	5,14	5,46	5,94	5,74	5,75	5,09	4,61	5,39	
Hogeschool iPabo Amsterdam/Alkm:	2	61	5,03	4,94	5,37	5,10	6,12	5,75	4,98	5,33	
Saxion Next	2	59	4,90	4,78	5,08	5,47	6,05	5,26	4,92	5,21	
Landelijk gemiddelde HBO			6,15	6,29	6,58	6,37	6,67	6,20	6,10	6,34	
1) Oordeel uit 2011. 2) Gebundeld oordeel twee enquêtejaren. 3) bundeling drie enquêtejaren.											
GROEN = oordeel duidelijk boven.. ORANJE = oordeel duidelijk onder landelijk gemiddelde											
© CHOI 2012											

4.2 De universiteiten

Bij de universiteiten worden dit keer ook de oordelen over de Open Universiteit gepresenteerd. Deze blijkt direct met overtuigende cijfers de lijst aan te voeren. De studenten van deze instelling voor afstandsonderwijs zijn bijzonder lovend over de manier waarop de OU hen in staat stelt om te studeren. Dit is zeker niet vanzelfsprekend: in het hbo krijgen instellingen voor afstandsonderwijs juist meer kritiek dan aanbieders van voltijd-onderwijs.

Van de andere universiteiten scoort Wageningen, bekend om zijn kleinschalige onderwijs, weer het hoogst. Maar het verschil met *runner up* TU Eindhoven is klein geworden. Ook de techniekcollega's in Twente scoren overigens gunstig.

Van de algemene universiteiten is Maastricht opgeklommen; deze instelling krijgt nu de meeste waardering van studenten met een handicap. Ook Groningen blijft het goed doen. De Universiteit van Amsterdam krijgt de meeste kritiek. De docenten worden wel redelijk begripvol gevonden, maar zowel intake, begeleiding van studenten met een handicap als de voorlichting aan hen over de diverse regelingen schiet volgens het oordeel van de betrokken studenten tekort.

Alleen bij de kleine PThU is de onvrede onder studenten met een handicap nog groter.

Tenslotte vallen nog twee dingen op:

- De VU, die van de algemene studentenpopulatie in de Keuzegids de meeste kritiek krijgt van alle universiteiten, doet het bij deze doelgroep relatief beter.
- De Universiteit van Tilburg is sinds 2011 opmerkelijk gezakt op de lijst van handicapvriendelijke universiteiten.

Handicap-oordeel 2012 per universiteit (stud. voltijd)										
	Noot	N steekproef	Voorlichting	Intake	Hulpmiddelen	Aanpass onderwijs	Docenten 'Begrip'	Docenten 'Kenniss'	Begeleiding	Totaalscore
Open Universiteit Nederland	2	70	7,46	7,27	7,41	7,51	8,00	7,46	7,23	7,48
Wageningen University		240	7,11	6,98	7,20	7,27	7,57	7,01	6,96	7,16
Technische Universiteit Eindhoven		148	6,98	7,12	7,41	7,06	7,38	6,72	7,06	7,10
Universiteit Twente		187	6,75	7,07	7,33	6,71	7,06	6,55	6,93	6,91
Maastricht University		265	6,74	6,58	7,06	6,79	6,96	6,50	6,42	6,72
Rijksuniversiteit Groningen		417	6,51	6,55	6,95	6,67	6,99	6,50	6,43	6,66
Universiteit voor Humanistiek		49	5,75	6,53	6,74	6,82	7,59	6,71	6,44	6,65
Radboud Universiteit Nijmegen		384	6,26	6,56	6,93	6,51	6,93	6,39	6,51	6,58
Technische Universiteit Delft		337	6,40	6,43	6,66	6,42	6,72	6,27	6,21	6,45
Universiteit Utrecht		578	6,13	6,39	6,63	6,48	7,04	6,35	6,16	6,45
Vrije Universiteit Amsterdam		532	6,58	6,34	6,58	6,27	6,63	6,16	6,08	6,38
Universiteit Leiden		448	6,15	6,26	6,58	6,53	6,83	5,99	6,23	6,37
Erasmus Universiteit Rotterdam		178	6,45	6,13	6,61	6,27	6,56	6,08	6,27	6,34
Tilburg University		213	6,00	6,15	6,64	6,50	6,50	6,18	6,16	6,30
Universiteit van Amsterdam		572	5,63	5,65	6,00	5,87	6,67	6,05	5,70	5,94
Protestantse Theologische Universiteit		25	5,03	5,66	5,30	5,39	7,21	6,15	4,86	5,66
Landelijk			6,34	6,38	6,71	6,48	6,88	6,32	6,29	6,49

2) Oordeel over deeltijdopleiding. Telt niet mee voor landelijk voltijdgemiddelde.
 GROEN = oordeel duidelijk boven.. ORANJE = oordeel duidelijk onder landelijk gemiddelde © CHOI 2012

5 Conclusies

- Het aantal voltijdstudenten dat naar eigen zeggen hinder ondervindt van een functiebeperking, is recent toegenomen. In het hbo ging het in twee jaar tijd van 9,3 naar 10,8 en bij de Wo-bachelors van 7,1 naar 8,0. Bij de wo-masters ging het van 5,1 naar 5,7%.
- De oordelen van studenten met een handicap over wat hun universiteit of hogeschool voor hen doet, zijn sinds 2010 licht gestegen – vooral in het hbo. Maar nog steeds is er sprake van bescheiden waarderingscijfers: gemiddeld 6,34 in het voltijd hbo en 6,49 bij de wo bachelors.
- De knelpunten liggen in zowel hbo als wo vooral in de sfeer van begeleiding en voorlichting. Er is beleid, er zijn faciliteiten en oplossingen voorhanden en de docenten zijn vol begrip. Maar het lukt vaak niet om deze zaken met elkaar te verbinden tot een effectieve ondersteuning.
- Per sector blijven er zeker verschillen. Zowel in het hbo als in het wo is het aandeel studenten met een functiebeperking in de sector landbouw praktisch twee keer zo hoog als in de sector economie. Wellicht niet geheel toevallig zijn studenten met een beperking in de sector landbouw ook het meest tevreden over hun opvang en begeleiding. Het minst tevreden zijn ze bij hbo kunst en wo rechten. De laatste sector is de enige die dit jaar een daling in tevredenheid laat zien.
- Bij de universiteiten is dit keer ook de Open Universiteit met haar deeltijdonderwijs opgenomen. De studenten zijn hier verreweg het meest positief. Bij de voltijdopleidingen is Wageningen opnieuw de beste, maar het verschil met ‘runner up’ TU Eindhoven is beperkt.
- In het Hbo heeft de NHTV in Breda de eerste plek veroverd in de lijst ‘handicapvriendelijke’ grote en middelgrote hogescholen. Nog hoger scoort een reeks kleine scholen. Helicon Zeist, de HAS in Den Bosch en het IvA in Driebergen vormen net als vorig jaar de top-drie.

Bijlagen

B1: De vragen uit de Handicap-module van de NSE

De oordelen van studenten die in dit rapport worden gepresenteerd, zijn afkomstig uit de ‘Handicap-module’ binnen de Nationale Studentenenquête. Dit is een apart blok met vragen, die alleen gesteld worden aan diegenen die aangeven dat zij een handicap of functiebeperking hebben die hen in meer of mindere mate belemmert bij hun studie.

Deze handicapmodule bevat een aantal vaste thema’s. In 2012 golden dezelfde vraagformuleringen als in 2010 en 2011. In dat jaar zijn echter wel wijzigingen doorgevoerd vergeleken met de voorafgaande jaren.

Onderstaande vergelijking met de vraagformulering uit 2009 maakt dit duidelijk.

	2010	Gewijzigd t.o.v. 2009?
V23	Geef je oordeel over de voorlichting en informatievoorziening over studeren met een handicap of beperking bij je opleiding (hiermee bedoelen we brochures, studiegids, studentenstatuut, examenreglement, website)	Was: "Hoe beoordeel je (...) opleiding of instelling?"
V24	Geef je oordeel over de opvang die je opleiding aan studenten met jouw handicap bij de start van hun studie biedt	Vind je dat je opleiding genoeg opvang bij de start van hun studie biedt?
V26	Geef je oordeel over de beschikbare hulpmiddelen en faciliteiten , voor zover je die nodig hebt? (we bedoelen hiermee rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals spraak of braille, ringleiding)	"Ben je tevreden over ...?"
V27	Geef je oordeel over de geschiktheid van de gebouwen van je opleiding of instelling voor mensen met jouw handicap (we bedoelen hiermee de toegankelijkheid en begaanbaarheid, bijvoorbeeld door drempels, liften, breedte van de deuren, aangepaste toiletten, ringleidingen enzovoorts)	Zijn de gebouwen (...) geschikt gemaakt voor mensen met jouw handicap?
V28	Geef je oordeel over de aanpassingen in het onderwijs die je opleiding biedt (we bedoelen hiermee aanpassingen aan het rooster, inleverdata, andere les- en tentamenvormen, alternatieve opdrachten, andere stagemogelijkheden)	Ben je tevreden over ..."
V29	geef je oordeel over de mate waarin de docenten en overige medewerkers begrip voor jou hebben	Geef een cijfer voor de mate waarin
V30	Geef je oordeel over de mate waarin de docenten en overige medewerkers voldoende kennis van zaken hebben, zodat zij op een geschikte wijze met jouw handicap omgaan	Geef een cijfer voor de mate waarin
V31	Geef je oordeel voor de mate waarin medestudenten begrip voor jou hebben	Geef een cijfer voor de mate waarin
V32	Geef je oordeel over de speciale begeleiding die je tijdens je studie krijgt (hiermee bedoelen we begeleiding in de studievoortgang, steun voor aanpassingen aan studie en voorzieningen, stagebemiddeling e.d.)	Wat is jouw oordeel over..?

Welke vragen zijn gebruikt in dit rapport?

Bijna alle vragen worden benut in dit rapport. De zes thema’s in de grafieken zijn erop gebaseerd:

- Intake = V24
- Hulpmiddelen = V26
- Aanpassing Onderw. = V28
- Informatie = V23
- Begeleiding = V32
- Begrip docenten = V29
- Kennis en inzicht docenten = V30
- TOTAAL = Gemiddelde van deze zeven.

B2: relatie 5- en 10-puntsschaal

Sinds 2010 wordt binnen de NSE aan studenten gevraagd oordelen te geven volgens een 5-puntsschaal in plaats van rapportcijfers.

Voor een begrijpelijke presentatie en een goede historische vergelijking worden al deze oordelen hier alsnog vertaald in rapportcijfers.

De conversieformule 2011 luidt als volgt:

$$\text{Tienpunts} = 1,6 * \text{Vijfpunts} + 1,25$$

Dit leidt tot de volgende omzettingreeks:

Vijfpunts	Rapportcijfer
2,4	5,09
2,5	5,25
2,6	5,41
2,7	5,57
2,8	5,73
2,9	5,89
3,0	6,05
3,1	6,21
3,2	6,37
3,3	6,53
3,4	6,69
3,5	6,85
3,6	7,01
3,7	7,17
3,8	7,33
3,9	7,49
4,0	7,65
4,1	7,81
4,2	7,97